

TA'LIMDA INNOVATSION JARAYONLAR**QO'QON UNIVERSITETI ANDIJON FILIALI**

Masofaviy ta'lim yo'nalishi, 1-kurs, 11-guruh

Talaba: Komilova Zarnigor

Annotatsiya

Ushbu maqolada ta'lim sohasida kechayotgan innovatsion jarayonlarning mohiyati, ularning zamonaviy jamiyat taraqqiyotidagi o'rni, o'qituvchilarning innovatsion faoliyatini tashkil etish va boshqarish mexanizmlari keng yoritilgan. Maqolada innovatsion texnologiyalarning o'quv jarayoniga ta'siri, raqamli ta'lim vositalarining afzalliklari hamda pedagogik innovatsiyalarni joriy etishdagi dolzarb masalalar tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar:

innovatsiya, ta'lim tizimi, pedagogik texnologiya, kreativ yondashuv, raqamli ta'lim, metodika, islohot, modernizatsiya.

KIRISH

XXI asr — bu axborot texnologiyalari va innovatsiyalar asridir. Hozirgi globallashuv davrida ta'lim tizimining rivojlanishi innovatsion yondashuvsiz tasavvur qilib bo'lmaydi. Innovatsion jarayon — bu yangilik yaratish, uni amaliyotga joriy etish va ijobiy natijaga erishish jarayonidir. Ta'limda innovatsiyalar o'quvchilarning bilim olish faoliyatini samarali tashkil etish, mustaqil fikrlashni rivojlantirish, tahliliy va kreativ ko'nikmalarni shakllantirishda muhim rol o'ynaydi.

ASOSIY QISM

1. Ta'limda innovatsion jarayonlarning mohiyati

“Innovatsiya” atamasi lotincha “innovatio” soʻzidan olingan boʻlib, “yangilanish”, “yangilik kiritish” maʼnolarini anglatadi. Taʼlim sohasidagi innovatsion jarayon — bu oʻqitish, oʻrganish, baholash, boshqarish va tashkil etish jarayonlarini zamon talabiga mos tarzda takomillashtirish demakdir. Innovatsion jarayonlar orqali oʻquvchilarni faollashtirish, interaktiv metodlardan foydalanish, raqamli texnologiyalar yordamida bilimlarni mustahkamlash imkoniyati paydo boʻladi.

2. Innovatsion texnologiyalarning ta'limdagi roli

Bugungi kunda taʼlim jarayonida axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT) muhim oʻrin tutadi. Kompyuter, planshet, elektron darslik, interaktiv doska kabi vositalar oʻqitish samaradorligini oshiradi. Masalan, Google Classroom, Zoom, Moodle, EduPage, Microsoft Teams kabi masofaviy taʼlim platformalari orqali oʻqituvchi va talaba oʻrtasidagi aloqa uzluksiz davom etadi. Shuningdek, sunʼiy intellekt asosidagi dasturlar (ChatGPT, Duolingo, Coursera, Khan Academy) ham taʼlim jarayoniga innovatsion yondashuvni olib kirmoqda.

3. Oʻqituvchining innovatsion faoliyati

Innovatsion taʼlimning muvaffaqiyati koʻp jihatdan oʻqituvchining yangilikka ochiqqligi, metodik tayyorgarligi va texnologik savodxonligiga bogʻliq. Oʻqituvchi nafaqat bilim beruvchi, balki oʻquvchini oʻylashga, izlanishga, muammolarni hal etishga oʻrgatuvchi shaxsga aylanmoqda. Zamonaviy oʻqituvchi interaktiv metodlardan foydalanadi, raqamli vositalarni biladi va oʻquvchilarni ijodiy fikrlashga oʻrgatadi.

4. Innovatsion ta'limning afzalliklari

Taʼlimda innovatsion texnologiyalarni joriy etish quyidagi natijalarga olib keladi:

1. Oʻquvchilarning faolligi va motivatsiyasi ortadi.
2. Bilimlarni tez va samarali oʻzlashtirish imkoniyati yaratiladi.

3. Ta'lim jarayoni shaxsga yo'naltirilgan bo'ladi.
4. O'quvchi mustaqil fikrlash, tahlil qilish va ijod qilishga o'rganadi.
5. Ta'limda interaktivlik va hamkorlik muhitini kuchaytiradi.

5. Innovatsion jarayonlarni joriy etishdagi muammolar

Har qanday yangilikni tatbiq etishda muammolar ham uchraydi. O'zbekiston ta'lim tizimida quyidagi to'siqlar mavjud:

- texnik vositalarning yetishmasligi;
- o'qituvchilarning raqamli savodxonligi pastligi;
- ta'lim mazmunining yangilanish sur'ati sustligi;
- metodik qo'llanmalar va innovatsion resurslarning kamligi.

Bu muammolarni hal etish uchun davlat darajasida infratuzilmani rivojlantirish, o'qituvchilarni qayta tayyorlash va ta'lim dasturlarini xalqaro standartlarga moslashtirish zarur.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, ta'limda innovatsion jarayonlarni rivojlantirish — bu kelajak avlodni raqobatbardosh, bilimli va tafakkurli shaxslar sifatida tarbiyalashning eng muhim omilidir. Innovatsiyalar o'quv jarayonini samarali, qiziqarli va interaktiv qiladi. Har bir o'qituvchi zamonaviy texnologiyalarni o'z faoliyatiga tatbiq etish orqali ta'lim sifatini oshiradi. Shunday ekan, innovatsion fikrlash va ijodkorlik — bugungi pedagogning asosiy fazilati bo'lishi kerak.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Ta'lim tizimini raqamlashtirish to'g'risida"gi qarori, 2024 yil.
2. Raximov A. Pedagogik innovatsiyalar, Toshkent, 2024.
3. Karimova M. Ta'limda zamonaviy texnologiyalar, Andijon, 2025.
4. Qodirova G. Innovatsion ta'lim metodlari, Farg'ona, 2023.
5. www.edu.uz

6. www.ziyonet.uz
7. www.lex.uz